

Innledning

Kristent Nettverk sitt hørings svar vil i hovedsak ta for seg de delene som gjelder trosfrihet.

Departementet skriver at formålet med loven er å stoppe «anvendelse av metoder som har formål om å få en annen til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet, som er klart egnet til å påføre vedkommende psykisk skade».

Departementet definerer konverteringsterapi som systematisk, planmessig fremgangsmåte. Det inkluderer behandling, terapi, samtale og lignende som har til hensikt å endre, fornekte eller undertrykke egen seksuell orientering eller kjønnsidentitet, og som dermed er egnet til å påføre psykisk skade.

Høringssvaret

Det er dypt problematisk at definisjonen av begrepet konverteringsterapi er så vid og omfattende. Konverteringsterapi er et importert begrep som ikke brukes av de miljøene som mistenkes for å utøve dette. Det forsøkes innført av aktivister og er et forsøk på å omskrive innholdet og formålet med sjelesorg, som tross alt er et tilbud etablert og tilpasset over flere århundrer. Inntil det foreligger en tydelig avgrensning i hva som er veiledningssamtaler og sjelesorg og hva som kan defineres som konverteringsterapi, er det juridisk sett prematurt å innføre forbud og straff for noe som er såpass uklart. Dette skapes et stort handlingsrom for skjønn til utøvende myndighet, noe som både mistenkeliggjør og øker frykt og polarisering i samfunnet, og i ytterste konsekvens fører til en innskrenkning av trosfriheten.

I høringsnotatet er en av premissene at konverteringsterapi alltid er tvang, og at samtykke ikke er relevant. Det er et aktivistisk og ideologisk standpunkt, og stemmer ikke med virkeligheten. Standpunktet vitner dessuten om en manglende respekt for voksne menneskers autonomi og personlig valg.

Dessuten bygger lovforslaget på en inkonsekvent praksis. Å søke veiledning dersom ens seksuelle tiltrekning endres fra heterofil til homofil anses jo som positivt og ønskelig, men de som bistår mennesker med veiledning motsatt veg risikerer altså strafferettslig forfølgelse. Dette strider åpenbart mot grunnleggende menneskerettigheter.

Premisset for lovforslaget er dessuten diskutabelt. APA (American Psychological Association) har dokumentert at seksuell tiltrekning kan endres, og at mange endrer sin seksuelle orientering gjennom livet begge veier. Dette gjør at det vil være behov for samtalepartnere for de som søker identitet i klassisk kristen tenkning i forhold til seksualitet. Forslaget til lov med den omfattende definisjonen av konverteringsterapi og sterke sanksjoner gjør at det frarøver denne gruppen trygge rom for samtale og veiledning.

I lovforslaget står det at samtykke ikke er relevant. Dette er urimelig og kriminaliserer samtalen og veiledning for de som søker å leve etter klassisk kristen seksualitikk. Som en konsekvens av dette legges det altfor liten vekt på enkeltpersoners frihet og egen motivasjon til å søke forandring. Loven representerer dermed en innsnevring av liberale rettigheter.

På dette området går lovgiver aktivistisk og ideologisk til verks framfor å beskytte svake grupper ha nødvendig respekt for personlig preferanser og autonome valg for den enkelte borger.

I lovforslaget blir skeive omtales som én gruppe med felles syn og interesser. Det er en overforenkling av virkeligheten som flere ikke kjenner seg igjen i. I den offentlige samtalen ser vi regelmessig at enkeltpersoner ønsker å tenke annerledes enn det lovgiver representerer om sin seksualitet, og søker hjelp til å komme videre med en slik prosess. Dersom loven blir vedtatt vil det bli en svært inngripende lov i forhold til personlig valgfrihet.

Slik loven mot «konverteringsterapi» slik den beskrives i forslaget kommer i konflikt med trosfriheten og den praksisen mange trossamfunn i Norge står for. Prester, pastorer og imamer vil ikke kunne veilede sine medlemmer ut fra sin lære og dermed gjøres til lovbrytere og bli straffeforfulgt.

Konflikten mellom lovforslaget og trosfriheten er åpenbar, og ut fra forslaget som foreligger må trosfriheten vike. Ut fra denne forståelsen vil håndhevingen av loven støte mot grunnleggende menneskerettigheter. Dette vil føre til behov for mange grenseoppganger, og vil skape et mindre rom for trosfrihet. Norge vil dermed bevege seg i totalitær retning.

En slik lov står i fare for å svekke den sosiale tilliten mellom oss som bor i Norge. Mange av oss som står for en klassisk kristen seksualveiledning er minoritetsmiljøer som ønsker og har behov for å ta del i det store «vi» i Norge. Ved å innføre lov om konverteringsterapi slik den foreligger i forslaget, settes dette under press. Vi risikerer å skyves mer ut i periferien av storsamfunnet, med risiko for økt mistenkeliggjøring og polarisering, utenforskap, utvikling av parallellsamfunn, uansett hvor hardt vi som pastorer og ledere prøver å forebygge og motarbeide denne utviklingen. Ikke minst er vi spesielt bekymret for hvordan barn og unge som vokser opp i religiøse miljøer vil reagere på mistenkeliggjøringen. Myndighetene bør derfor innta en langt mer kritisk og gjennomtenkt tilnærming til denne problematikken, framfor å ensidig bygge lovgivningen på den aktivistiske retorikken fra pressgruppene bak den.

I høringsnotatet skriver Departementet følgende: *«Å anvende metoder med den agenda å få et barn til å endre, fornekte eller undertrykke sin seksuelle orientering eller kjønnsidentitet vil kunne ha særlig stor innvirkning på barnets selvfølelse og identitetsutvikling. Barn vil også på grunn av blant annet ujevne maktforhold være spesielt sårbare i møte med personer med en slik agenda. Av hensyn til klarhet og forutsigbarhet, foreslår departementet at det fremgår av straffebudet at anvendelse av slike metoder overfor barn alltid skal anses å være «klart egnet til å påføre vedkommende psykisk skade».» (s.7)*

Dette er formulert så utydelig og vagt at det griper direkte inn i foreldrenes rolle overfor sine barn. Dette skaper store ringvirkninger, og det må presiseres de skrankene som gjelder overfor foreldrenes uomtvistelige rett og plikt til å oppdra sine barn i forhold til dette lovforslaget.

Samtale er definert som en «metode» i lovforslaget. Foreldre som snakker med sitt barn om kjønnsidentitet står i fare for å bryte loven. Det samme gjelder pastorer i trossamfunn som skal veilede i slike spørsmål. Begrepene som brukes er utflytende og upresise.

Oppsummerende kommentar

Departementet skriver selv under punkt 3.1 om omfanget av konverteringsterapi innrømmes det at begrepet er vanskelig å definere, og at det finnes lite forskning om saken. Dette burde føre til større forsiktighet med å foreslå så inngripende forslag og så alvorlige sanksjoner overfor de som rammes av loven.

Det burde også vært mye tydeligere legal drøfting av konsekvensene av loven der den støter mot andre lovfestede rettigheter uten de ideologiske overtonene som preger loven.

Et lovforbud på et område hvor en mangler kunnskap, der en mangler presise definisjoner, ikke kjenner omfanget av problemet og ikke har belyst sterkere konsekvensene av et lovforbud må gjøre at dette lovforslaget må avvises slik det nå foreligger.